

Filmoteka Szkolna

Temat lekcji: Kim chcę być? Scenariusz lekcji wychowawczej poświęconej refleksji nad ścieżką zawodową uczniów.

Opracowanie: Lucyna Zembowicz

Etap edukacyjny: szkoła podstawowa (klasy 7-8), szkoła ponadpodstawowa

Czas: 1 godzina lekcyjna lub w formie rozbudowanej – dwie godziny lekcyjne

Cel główny:

psychoedukacja w zakresie rozpoznawania własnego potencjału, zasobów i pragnień związanych z wyborem zawodu

Cele szczegółowe:

Uczniowie w trakcie zajęć mają okazję rozwijać i doskonalić:

- świadomość siebie samych
- zdolność komunikowania się z otoczeniem,
- umiejętność pracy w zespole,
- zdolność podejmowania decyzji,
- umiejętność stawiania sobie celów i ich realizowania,
- świadomość swoich możliwości i ograniczeń

Metody pracy:

- dyskusja
- praca indywidualna
- praca w grupie

Środki dydaktyczne:

- film „Stan skupienia” autorstwa grupy Twożywo, 4’ (Filmoteka szkolna, Lekcja nr 7, komentarz subiektywny)
- materiały: papier, kredki, pisaki
- karty pracy ucznia

Wstęp

Czas pod koniec szkoły podstawowej a zwłaszcza nauki w szkole ponadpodstawowej to moment kiedy zwiększa się wiedza młodych ludzi, zmieniają ich upodobania i krystalizuje obraz tego, co chcieliby robić w życiu. Uczniowie dookreślają swoje zainteresowania, predyspozycje i marzenia czego efektem jest wybór odpowiedniego kierunku studiów. Ta decyzja to pierwszy etap planowania kariery zawodowej.

Już małe dzieci podejmują próbę wyznaczania sobie celu i wyzwań kiedy mówią „jak dorosnę zostanę policjantem, lekarzem czy tancerką”. Nie są jeszcze wtedy w stanie dobrze rozpoznać swoich aspiracji i umiejętności, ale ta zdolność przyjdzie z wiekiem. Rolą nauczycieli jest uważne obserwowanie wychowanków pod kątem ich talentów i predyspozycji i wzmacnianie ich poczucia własnej wartości. O satysfakcji z życia zawodowego, przyszłych pracowników decydować będzie nie tylko trafny wybór zawodu ale również, a może przede wszystkim, tzw. umiejętności kluczowe, warunkujące efektywne funkcjonowanie w życiu. Należy do nich między innymi: umiejętność nawiązywania kontaktów międzyludzkich, zdolności komunikacyjne, odporność na stres, umiejętność pracy

w zespole, stawiania sobie i realizowania celów, zdolność podejmowania decyzji, samoświadomość - jaki jest mój potencjał i ograniczenia, umiejętność rozwiązywania problemów oraz umiejętności organizacyjne.

Zaproponowany tu scenariusz lekcji pomyślany jest jako próba wsparcia uczniów w dookreśleniu pola ich zainteresowań i predyspozycji i podjęcia decyzji o wyborze dalszego kierunku rozwoju. Poniższe ćwiczenia to, rzadka w ich szkolnej rzeczywistości, okazja do autorefleksji, przyjrzenia się sobie bliżej. Nie wszystkie zadania uda się zrealizować w ciągu jednej godziny wychowawczej. Potraktujcie je Państwo jako wariację, spośród której wybierze te najbardziej przystające do możliwości, liczebności i poziomu grupy Waszych podopiecznych.

Zadbajcie o dobrą atmosferę w klasie i dajcie odczuć uczniom, że szanujecie ich wybory i decyzje. Część ćwiczeń wymagać będzie od uczniów szczerych odpowiedzi o charakterze osobistym i pewnie nie wszyscy chcieliby dzielić się nimi z grupą. Wyniki tej pracy pozostaną do ich osobistego użytku.

Przebieg lekcji

Powiedz uczniom, że dzisiejsze zajęcia chcesz poświęcić pracy, której celem będzie lepsze poznanie samych siebie, nazwanie własnych talentów i określenie preferencji zawodowych. A posłuży Wam do tego krótka animacja grupy Twożywo (Możesz przy okazji powiedzieć kilka słów na temat samych twórców: Grupa Twożywo to grupa artystyczna powołana w 1995 roku, obecnie w dwuosobowym składzie - Krzysztof Sidorek i Mariusz Libel. Swoje prace z zasady prezentują w przestrzeni publicznej, by z przekazem móc dotrzeć do jak najszerzej grupy odbiorców.

Tworzą plakaty, billboardy, murale, ilustracje prasowe. Niegdyś byli pionierami tzw. vleppek – naklejek autobusowych oraz twórcami graffiti szablonowego. Inspirują się konstruktywizmem, pop artem, futuryzmem, reklamą, poezją konkretną. Rozwijają intensywnie również projekty internetowe (m.in. „Kapitan Europa” – seria przewrotnych animacji krytykujących niepojętą konsumpcję), traktując Internet jako równie istotny fragment przestrzeni publicznej co miejska ulica. W 2006 Grupa Twożywo została laureatem nagrody Paszport Polityki w kategorii sztuki wizualne za „za sztukę łączącą w nowatorski sposób słowo z obrazem, za śmiałe wkraczanie ze swymi pracami tam, gdzie sztuka dotychczas nie docierała”.)

Zadanie pierwsze - dyskusja na forum klasy

Obejrzyjcie wspólnie 4-minutowy film „Stan skupienia” i zaproponuj dyskusję na forum klasy. Możesz zacząć w podobny sposób: „Są nas na świecie miliardy, ale każdy człowiek, podlega tym samym wpływom otoczenia - rodziny, bliższym i dalszym znajomym, kultury, w której dorasta, środowiska szkolnego czy zawodowego, mediów i reklamom, którym ulega.

Na ile my sami decydujemy o swoim życiu, jaką mamy wolność wyboru spośród niezliczonych możliwości wyboru - ideologii, religii, systemów wartości? Czy jesteśmy wypadkową wpływu jaki mają na nas nasi rodzice, przyjaciele, otoczenie? Ilu znacie rówieśników, którzy po ukończeniu szkoły chcieliby wyjechać w góry i przez pół roku wypasać na halach owce, dojąc je trzy razy dziennie i przerabiając na pyszne oscypki? A ilu marzy o karierze w korporacji gdzie dostaną dobrą pensję świetne zaplecze socjalne w zamian za rozwijanie rynku ubezpieczeń czy słodkich jogurtów? Co decyduje o tym, że ten czy inny styl życia wydaje Wam się bardziej atrakcyjny niż inny? Podyskutujmy na ten temat.

Po podsumowaniu dyskusji przekaż im motto zajęć: „Jedynym sposobem, w jaki ktokolwiek może Tobą kierować, jest przywrócenie Ci wiary w to, że sam możesz kierować sobą.” Henry Miller

Zadanie drugie - ćwiczenia indywidualne

Ćwiczenie pierwsze (karta pracy ucznia nr 1)

Zaproponuj uczniom proste ćwiczenie, które pomoże im określić swoje preferencje. Rozdaj im kartę pracy ucznia nr 1 i daj 10 minut na jej wypełnienie. To zadanie wymaga skupienia i poczucia bezpieczeństwa. Zadbaj więc o ciszę w klasie i o to, by uczniowie nie zaglądali sobie do kartek. To, co zapisują ma służyć tylko i wyłącznie im samym. Zaproponuj by wypełnione karty zabrali do domu i dołączyli do dokumentów, które wspierać ich będą w wyborze właściwego kierunku dalszego kształcenia.

Ćwiczenie drugie

Obejrzyjmy jeszcze raz film grupy tworzywo i zatrzymajmy na scenie, w której poprzez znaki - symbole różnych idei, wartości, organizacji czy firm przedstawiona jest mnogość wpływów, którymi podlegamy w życiu. (Proszę zaprezentować uczniom fragment filmu od 0:01:40 do 0:02:20 i zastosować stopklatkę na ostatniej scenie tego fragmentu). Zastanów się przez chwilę i spróbuj narysować swój własny znak, logotyp, który odzwierciedlać będzie Twoje zainteresowania, pasje, pragnienia, styl życia czy kulturę, z którą się utożsamiasz.

Zadanie trzecie - praca w grupie

Podzielcie się na mniejsze, 4 - 5 osobowe grupy i podyskutujcie o tym, co Waszym zdaniem decyduje o satysfakcji z pracy. Po 10 minutach reprezentant Waszej grupy podzieli się tym, co wypracowaliście z całą klasą. Nauczyciel zapisuje na tablicy propozycje uczniów. Jeśli wśród nich nie pojawią się podobne niech do listy uczniów dopisze również te:

- rozwijanie swoich pasji
- realizowanie zainteresowań
- rozwój osobisty

Zadanie czwarte - praca indywidualna

Wykorzystując tabelę z Karty pracy ucznia nr 2 zakreśl na niej te uczucia, stany i zachowania, które najlepiej określają Ciebie samą/samego. Jak Ci się wydaje w jakich zawodach odnalazłbyś się najlepiej mając na uwadze to jakie stany, uczucia i zachowania Cię dotyczą.

Zadanie piąte - praca indywidualna

Na przykładzie własnej rodziny przeanalizuj losy zawodowe poszczególnych jej członków - rodziców, rodzeństwa, dziadków, pradiadków, cioć i wujków. O którym z tych zawodów chciałbyś nauczyć się więcej, który jest najbliższy Twoim osobistym preferencjom?

Podsumowanie zajęć

Podsumuj ćwiczenia, które uczniowie wykonali podczas zajęć i zaproponuj, by swoje notatki zachowali w domu jako część materiałów, które wspierać ich będą w podjęciu decyzji o wyborze kierunku dalszego kształcenia. Prawdopodobnie nie są to ostatnie zajęcia na ten temat. Możesz tu przekazać uczniom informacje o doradcach zawodowych, którzy współpracują ze szkołą poprzez Poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Z ich bezpłatnych usług korzystać mogą zarówno uczniowie jak i nauczyciele czy rodzice. W poradniach skorzystać można m.in. z bardzo obszernego „Przewodnika po zawodach”, teczek informacji o zawodach, bieżących informatorów o zawodach oraz sieci szkolnictwa ponadpodstawowego, policealnego i wyższego, multimedialnych programów komputerowych („Zawody przyszłości”, „Zniszcz stres”, „Wyprawka maturzysty”).

Filmoteka Szkolna

Praca domowa

Propozycja pierwsza:

Odnajdź w Internecie przykładowy kwestionariusz zainteresowań i predyspozycji zawodowych (jest ich w sieci bardzo wiele). Wypełnij go i przynieś do szkoły, by jego wyniki przedstawić w ramach kolejnych zajęć poświęconych preorientacji zawodowej.

Propozycja druga:

Czy podpiszesz się pod cytowanym z filmu „Stan skupienia” poniższym zdaniem: „Ja, niżej rozpuszczony, mając na uwadze dobro moje a także pomyślność świata, zezwalam na wprowadzanie do obrotu mojego istnienia rozumianego jako przygotowanie do zasilenia społeczeństwa...” Uzasadnij swoją odpowiedź

Karta pracy ucznia nr 1

- Zapisz trzy czynności, które robiłaś/eś nie czując, że płynie czas
- Zapisz trzy czynności, w trakcie których czułaś/eś, że potrafisz je dobrze zrobić, że wychodzą Ci ponad przeciętną i w trakcie których czułaś/eś, że bardzo lubisz je wykonywać.
- Zapisz kim jesteś (zapisz wszelkie możliwe skojarzenia) Zapisz kim NIE jesteś. Zapisz kim CHCESZ być Za dziesięć, piętnaście lat będę: Jak będziesz się z tym czuł/a? Jaką korzyść będziesz miał/a gdy to osiągniesz?

Karta pracy ucznia nr 2

Z badań wynika, że w genotypie naszego gatunku funkcjonuje 16 podstawowych programów - pragnień, z których wywodzą się decydujące o naszych działaniach wartości. Na poniższej tabeli zakresz te uczucia, stany i zachowania, które najlepiej określają Ciebie samą/samego.

Podstawowe programy	Podłoże ewolucyjne (związane z instynktami)	Powiązane uczucia/stan	Zachowanie
WŁADZA	Dominujące osobniki odpychają inne od pożywienia	Kompetencja, wywieranie wpływu	Przywództwo, osiągnięcie celów
NEZALEŻNOŚĆ	Zwierzęta porzucają legowiska, powiększając obszar poszukiwania pożywienia	Wolność	Samodzielne działanie
CIEKAWOŚĆ	Zwierzęta lubią badać nowe bodźce	Zdumienie	Dążenie do prawdy, rozwiązywanie problemów
AKCEPTACJA	Niejasne	Pewność siebie	Zachowania asertywne
PORZĄDEK	Zwierzęta instynktownie wylizują się i czyszczą	Bezpieczna stabilizacja	Tworzenie zasad, sprzątanie, perfekcjonizm
GROMADZENIE	Zbieranie zapasów pożywienia i innych zasobów	Własność	Kolekcjonowanie, oszczędność
HONOR	Unikanie odosobnienia, w których można być zauważonym przez drapieżnika- zwierzęta trzymają się w grupie	Lojalność	Silny charakter, moralność, zachowania wynikające z przyjętych zasad
IDEALIZM	Altruizm	Współczucie, poczucie sprawiedliwości	Działania pro społeczne i charytatywne, fair play
KONTAKTY SPOŁECZNE	Instynkt stadny	Szczęście, poczucie przynależności	Przynależność do partii, klubów, stowarzyszeń
RODZINA	Instynkt macierzyński/ojcowski	Miłość	Bycie rodzicem, prowadzenie domu
STATUS	Zwracanie na siebie uwagi pomaga przetrwać w gnieździe	Zarozumiałość, poczucie wyższości	Dbanie o opinię innych, popisywanie się
REWANŻ	Agresja	Gniew nienawiść	Skłonność do zemsty

SEKS	Cel: przedłużenie gatunku	Pożądanie, zainteresowanie urodą	Miłość fizyczna, zaloty
JEDZENIE	Instynkt polowania	Głód	Jedzenie, ucztowanie, gotowanie
AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA	Przeżywają silniejsze osobniki	Energia	Aktywność fizyczna, uprawianie sportów
SPOKÓJ	Zwierzęta, aby przetrwać muszą unikać niebezpieczeństw	Poczucie bezpieczeństwa, ukojenia	Unikanie stresujących sytuacji

Karta pracy ucznia nr 3

Zapisz swoje imię a potem wpisz zawody poszczególnych członków Twojej rodziny

Imię.....

Zawód mamy.....

Zawody ciotek i wujków (rodzeństwa mamy)

1.....

2.....

3.....

4.....

Zawód taty.....

Zawód wujków i ciotek (rodzeństwa taty)

1.....

2.....

3.....

4.....

Zawód babci od strony mamy.....

Zawód dziadka od strony mamy.....

Zawód babci od strony taty.....

Zawód dziadka od strony taty.....

Zawód prababci od strony mamy.....

Zawód pradziadka od strony mamy.....

Zawód prababci od strony taty.....

Zawód pradziadka od strony taty.....

Jeśli nie znasz wszystkich zawodów poproś rodziców, dziadków o pomoc. O którym z zapisanych tu zawodów chciałbyś dowiedzieć się więcej? Czy wiesz jakie zdolności były potrzebne, czego musieli się nauczyć, jakie szkoły skończyć członkowie Twojej rodziny, żeby je wykonywać?

Uzupełnij kartę zachowaj jako pomoc w określaniu własnych preferencji zawodowych.